

v nájemním poměru pokračovati a byl poměr ten dle § 1116 obč. zák. zrušen obsahem dopisů ze dne 22. ledna 1919 a 28. ledna 1919, jímž bylo žádáno, by pianino bylo vráceno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalovaný uplatňuje proti rozsudku druhé stolice jediný dovolací důvod nesprávného právního posouzení (čís. 4 § 503 c. ř. s.), leč i ten neprávem. Tak jak první soud obsah úmluvy mezi zástupcem žalující firmy a žalovaným zjistil, nemůže smlouva jinak býti pojata, než že vedle smlouvy nájemní ujednána byla i předběžná úmluva o příští smlouvě tržové dle § 936 obč. zák. Strany přesně ujednaly, že žalovaný najímá pianino od žalobkyně za určitou měsíční nájemní činži 10 K, při čemž čas nájemní mlčky byl určen dle lhůty nájemní činže (§ 1113 obč. zák.) a dohodly se dále na tom, že bude-li žalovaný chtíti, jest žalující pronájemce ochoten, prodati mu najatý movitý předmět za přesně stanovenou cenu tržovou. Marně snaží se žalovaný tuto úmluvu vylíčiti jako hotový kup s výhradou práva vlastnického. Že by byl žalovaný pianino pevně zakoupil a kupem hned od prvopočátku byl vázán, což by při pevném kupu bylo podmínkou, ani sám netvrdil, naopak výslovně uváděl, že smlouveno bylo jen oprávnění jeho, najatý předmět za určitě ujednanou cenu od žalující strany ukoupiti, a že se pro kup rozhodl teprve v roce 1919. Také o nějaké smlouvě smíšené, při níž by ujednán byl obsah jak smlouvy nájemní tak smlouvy tržové, nemůže býti řeči, neboť jedna druhou vylučuje a měla-li by býti smluvena alternativa, musila by volba jeviti účinky hned od vzniku smlouvy. V tomto případě však nastal nesporně nájemní poměr a teprve později, jak žalovaný sám uváděl, měl vymíněnou možnost, najatou věc ukoupiti. Na jeho straně závazku, ze smlouvy tržové vyplývajícího, tu vůbec nebylo, ten teprve měl býti založen. Vázána měla býti jediné strana pronajímající, kteráž závazek protistraně slevila, ponechávajíc jí uzavření budoucí smlouvy zcela na vůli. Smlouvu takovou nebylo by tudíž jinak pojímati, než nejvýš jako smlouvu předběžnou o uzavření příští smlouvy určitého obsahu, kteráž však, jak § 936 obč. zák. přesně stanoví, jen tehdy má platnost, když určena byla i doba jejího uzavření. Této podmínce v tomto případě nebylo vyhověno, ježto lhůta nebyla určena vůbec a to ani podle kalendáře ani jinak stanovením nějaké určité události. Právem proto odvolací soud uznal, že žalovaný se nemůže z kupní smlouvy dovolávati nároku na pianino, nýbrž naopak, že jest po zrušení nájmu povinen věc nájemci dle § 1109 obč. zák. vydati.

Čís. 394.

Ustanovením § 217 obč. zák. zmocnění jsou příbuzní nezletilce i k opravným prostředkům na jeho prospěch, byť by jinak na dotyčném řízení (projednávání pozůstalosti) účastnění nebyli.

Objeví-li se před vydáním odevzdací listiny nové pozůstalostní jmění, nutno pokračovati v projednání pozůstalosti bez ohledu na dědickou dohodu, k níž bylo již došlo a jež byla poručensky schválena.

(Rozh. ze dne 4. února 1920, R I 472/19.)

Při projednání pozůstalosti po Václavu S-ovi uzavřely dne 10. května 1918 dědičky jeho: manželka a nezl. dcera Anna, zastoupená opatrovníkem, dědickou dohodu, jež byla poručensky schválena a dle níž měly tři čtvrtiny pozůstalosti připadnouti dceři, čtvrtina vdově. Účastníci zřekli se vyhotovení a doručení usnesení. Po té, ale ještě před odevzdáním pozůstalosti, oznámil u soudu poručník a matka zůstavitelova Františka S-ová jménem své vnučky, že do pozůstalosti nebylo pojato veškeré jmění, a žádali, by pozůstalost byla doplněna a znovu projednána navrhujíce, by celá pozůstalost byla přičtena dceři a vdově vyplacena čtvrtina v penězích. Vdova se změnou tou nesouhlasila, přiznávala však, že jest tu jmění, jež nebylo pojato do pozůstalosti. P o z ů s t a l o s t n í s o u d n á v r h u nevyhověl a upřev matce zůstavitelově legitimaci k návrhu uvedl v d ů v o d e c h: Poručník nezletilý byl přítomen při celém jednání pozůstalostním, nenamítal ničeho proti odhadu a souhlasil s dohodou dědickou, jež byla uzavřena se zůstavitelovou vdovou. Dohoda byla poručensky schválena a jest již dávno v právní moci. Dohoda ta jest právním jednáním, jež zavazuje obě strany a nemůže býti změněna proti vůli druhé strany, jež z ní již právo nabylo (§ 1380, 1386 obč. zák.). Nelze tudíž dědickou dohodu proti vůli vdovy měniti, nýbrž bude vydána odevzdací listina ve smyslu dědické dohody, o novém jmění bude pak provedeno zvláštní řízení pozůstalostní. R e k u r s n í s o u d, odmítнув stížnost matky zůstavitelovy, vyhověl stížnosti poručníkově potud, že nařídil pozůstalostnímu soudu, by nově objevené jmění pojal do pozůstalosti a ji pak ohledně veškerého jmění zůstavitelova projednal. D ů v o d y: Matka zůstavitelova není v pozůstalosti zúčastněna ani jako dědička ani nezastupuje dle zákona nezletilou jeho dceru a není proto oprávněna, by se jakkoliv zúčastnila na projednání pozůstalosti, jmenovitě nelze jí přiznati oprávnění ku stížnosti (anal. § 472 c. ř. s.). Stížnost poručníková jest oprávněna, pokud pozůstalostní soud nařídil, by nově objevené jmění bylo zvláště projednáno. Zvláštní projednávání předpisuje § 179 nesp. pat. pouze tehdy, bylo-li jmění objeveno teprve po té, když pozůstalost byla odevzdána a nelze proto ustanovení toho použití na případ, o němž tu jde. Naproti tomu dlužno souhlasiti s názorem pozůstalostního soudu, že tím, že nalezeno bylo nové jmění, nelze ničeho měniti na dědické dohodě, poručenským soudem schválené (§§ 861, 1380, 1387 obč. zák.), kdyžť účastníci, uzavřevše dohodu, zřekli se výslovně toho, by bylo jim doručeno usnesení o dědické dohodě.

Nejvyšší soud vyhověl dovolací stížnosti matky zůstavitelovy a poručníka a zrušil i dědickou dohodu.

D ů v o d y:

Františka S-ová není sice zákonným zástupcem nezl. Anny S-ové, přes to pokládá ji odvolací soud za oprávněnou k podání této dovolací stížnosti, neboť jest babičkou jmenované nezletilé a jako taková má nejen zájem, nýbrž i mravní povinnost dbáti prospěchu své nezletilé příbuzné. Zákon chce totiž chrániti zájmy nezletilých a klade důraz na to, by ve všech důležitých a pochybných případech byli nejbližší příbuzní jich slyšeni (srov. §§ 178, 251, 252 obč. zák. a §§ 185, 203 a 219 nesp. pat.).

V § 217 obč. zák. pak stanoví se výslovně, že jsou tito příbuzní oprávněni činiti oznámení u soudu. Že toto ustanovení zákona dlužno v zájmu nezletilců vykládati extensivně tak, že příbuzní jsou oprávněni též ku podání stížnosti, plyne nejen z povahy věci, nýbrž i ze slov zákona, který nerozeznává, zda jde o soud první či vyšší stolice. Rekursní soud odmítl sice stížnost Františky S-ové do usnesení první stolice, nepokládaje ji neprávem za legitimovanou, vyřídil však věcně i její stížnost tím, že zabýval se vývody této stížnosti, podané současně též poručníkem svrchu zmíněné nezletilé. Netřeba tudíž nařizovati soudu rekursnímu, aby o stížnosti Františky S-ové věcně rozhodl. Ve věci samé nelze přisvědčiti důsledkům, které rekursní soud vyvodil ze skutečnosti, že se účastníci zřekli vyhotovení a doručení soudního usnesení. Projednání pozůstalosti po Václavu S-ovi nebylo dosud skončeno, ježto odevzdací listina vydána nebyla. Skutečnost, že se vyskytlo nové, dosud neznámé jmění pozůstalostní, přivodila nutnost, by toto nové jmění pojato bylo do inventáře pozůstalostního a by o veškerém jmění, do pozůstalosti náležejícím se pokračovalo v projednání pozůstalosti, ježto zvláštní oddělené projednání pozůstalosti o části jmění před odevzdáním pozůstalosti jest vyloučeno (§ 179 nesp. pat. a contrario), jak správně byl již vytkl rekursní soud. V důsledku nového projednání pozůstalosti a nového zjištění úhrnného pozůstalostního jmění změnil se podklad, na němž byla účastníky uzavřena úmluva ze dne 10. května 1918, a nelze proto účastníkům odpírati právo, by svá původní prohlášení měnili, po případě od nich ustupovali, ježto právě ona prohlášení, jakož i zmíněná úmluva se staly v předpokladu, že do jmění pozůstalostního náležejí jen předměty uvedené v tehdejší inventáři, a projednání pozůstalosti, třeba i dle dohody stran provedené, nabude právomoci až vejitím odevzdací listiny, na základě jeho vydané, v moc práva. Musil proto dovolací soud zrušiti zmíněné ujednání o rozdělení pozůstalosti ze dne 10. května 1918 a v důsledku toho i poručenského schválení, jehož se tomuto ujednání ohledně nezl. Anny S-ové dostalo.

Čís 395.

Dědickou přihlášku z posledního porřízení nelze odmítnouti proto, že poslední porřízení není závětí, nýbrž dovětkem.

(Rozh. ze dne 4. února 1920, R I 46/20.)

V posledním porřízení, formálně bezvadném, obmyslil zůstavitel své nejbližší příbuzné, aniž by výslovně pořídil o celém svém jmění nebo o poměrné jeho části. Pozůstalostní soud nepřijal dědické přihlášky příbuzných, v posledním porřízení obmyšlených, z důvodu, že nejde o závěť, nýbrž o pouhý dovětek. Rekursní soud usnesení to potvrdil. Důvody: Dle § 121 nesp. pat. má dědic podati dědickou přihlášku, vyhovující předpisům §§ 799 a 800 obč. zák. a pozůstalostní soud může dle § 122 nesp. pat. přijati na soud pouze přihlášku, vyhovující předepsané formě, a jen na základě takové lze pozůstalost projednati. Z toho, jakož i z §§ 75 a 116 nesp. pat. vyplývá, že již při zahájení projednání pozůstalosti a před tím, nežli se dědická přihláška přijme, dlužno řešiti